

Gröna havet

Gröna havet är trädgårdens foajé. Mellan husgaveln och slänten som skyddar mot insyn och nordavinden härskar murgrönan. Bladen, som är gröna året om, klär in den gamla almens högstubbe, i lager på lager, och slingrar sig upp i fyra höga järntorn, likt väktare över foajén. Överallt möter ögat den bångstyriga murgrönan. Det är vilsamt och samtidigt lite skrämmande. Jag är imponerad av vad två plantor har åstadkommit på trettio år. Och jag vet vad som händer om jag släpper taget om murgrönan. Hela trädgården – och även huset – kommer att drunkna i ett grönt hav. Sådant kan gå fort. Trädgårdsmästaren måste ständigt tämja växten. Min lejonpiska är sekatören. *Helix hibernica*, plats!

”Oj, det här hade jag inte väntat mig! Från vägen syns ju ingenting”. När jag hör sådana förvånade utrop från människor som hälsar på i trädgården för första gången blir jag glad. Jag har lyckats överrumpla dem redan i Gröna havet. En trädgård ska överraska och bjuda på hemligheter. Jag minns när hela den nyanlagda trädgården låg som en öppen bok framför ens ögon. Inte ett träd eller buske skymde sikten, utom vid Gamla täppan. Allt var överblickbart, lätt att läsa av och lika spännande som en golfbana. Kan jag skriva nu, snart fyrtio år senare, när jag ser mer objektivt på trädgårdens historia.

↑ 'Paul's Himalayan Musk' blommar rikt från slutet av juni och en månad framåt.

← ← Trädrosen 'Paul's Himalayan Musk' välkomnar besökaren till Killahuset. Rosen klättrar inte bara på gaveln, den har gett sig upp på taket och fortsatt vidare till körsbärsträdet. Väggmålningen har titeln *Roskråka* och är spraymålade av konstnären Carolina Falkholt. I förgrunden syns ett av de fyra tornen som murgrönan klättrar i.

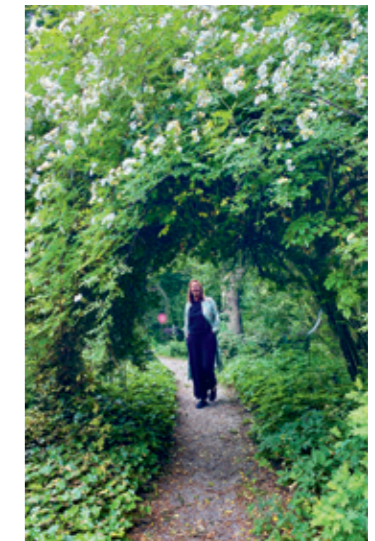

Idag är Killahuset det naturliga och lummiga paradiset som jag drömde om. Varje dag känner jag hur lusten väcks, och jag vill ge mig ut och upptäcka trädgården på nytt. Jag tröttnar aldrig på att avslöja dess hemligheter. När besökarna lämnar Gröna havet för att fortsätta vidare ut i trädgården, hoppas jag de tänker: Vad gömmer sig i nästa rum? Och nästa?

← ← Det gröna havet av murgröna började med två plantor. Den kraftigväxande klättrväxten söker sig också mot höjden. Murgrönan har förvandlat almstubben till en grön skulptur och klättrar i fyra järntorn, som en sorts väktare i entrén till Killahuset. I bakgrunden lyser vårsolen upp ett blommande fågelkörsbärsträd.

← Mellan rosgirlangerna skymtar murgrönans höga "väktare" i Gröna havet.

↓ Ett hagtornsträd har fått sällskap av en så kallad "fågelskitsros". Rosen har frösa sig vid trädet, klättrat upp i grenarna och klär in kronan med ett täcke av vitgula blommor. Vännen Gunilla Burstedt är på väg in i trädgården.

→ Almen var Killahusets vårdträd tills den drabbades av almsjukan. In i det längsta hoppades vi att almen inte skulle dö. Till sist, när allt fler grenar vissnat, var vi tvungna att kapa kronan och lämnade bara kvar en högstubbe. Då hade murgrönan redan börjat klättra upp på stammen. Foto 2000.

→ → Murgrönan klädde snabbt in högstubben i tjocka bladlager. Vi döpte den till "Mårnan", efter Tove Janssons monumentala och dystra figur. Foto 2022.

↓ Frostig murgröna, *Hedera hibernica*. Marktäckaren är grön i alla årstider.

→ → Blåregnet svingar sig upp på taket ovanför gavelns entré. Det är en passande plats, i Japan är blåregnet en symbol för lycka och långt liv. Blåregnet kom till Europa 1816 från Kina och blev snabbt populärt i pergolor och på väggar i länder med mildt klimat. I Sverige trivs blåregnet bara i den sydliga delen av landet. Idag finns blåregn från Japan, Kina och USA i handeln. Det japanska *Wisteria japonica* är väldoftande till skillnad från *Wisteria chinensis* som saknar doft. Mest hårdigt är det amerikanska blåregnet *Wisteria macrostachya* 'Blue Moon' som lär tåla minus 40 grader.

➤ När blåregnet blommat ut förvandlas hängena till dekorativa baljor med ett sammetslent hölje. De får hänga kvar till långt ut på hösten då de skördas för sina frön.

→ Efter att blåregnets baljor torkat och spruckit upp tas fröna om hand. De blötläggs 1-2 dygn och sås sedan på ett djup av 1 cm i krukor. Krukorna får stå ute på en skyddad plats under vintern. På försommaren ser man de första plantorna titta upp ur jorden. När det blir trångt i barnkammaren får varje planta växa vidare i var sin egen kruka. Fröna är giftiga.

